

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1921 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändringar i förordningen om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar.

(1:a avd.)

Närvarande: herrar Röing, frih. Fleming, Antonsson, Wijk, Gustaf Nilsson, Örne, Åhlmans Olof Olsson, Rosén, Eriksson i Grängesberg, Jonsson i Hökhult, Jönsson i Boa, Olsson i Kullenbergstorp, Johansson i Kullersta, Rune, Johansson i Sölvedal, Björnsson, Sköld, Kant, Jönsson i Fridhill och Uddenberg.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 99, har herr *Gustafson* i Stockholm hemställt, att riksdagen måtte besluta, »att sådan ändring i lagen om nöjesskatt företages, att föreningar och folketsparkföretag, som arbeta för att åstadkomma god och fostrande förströelse för billig avgift, måtte befrias från erläggande av skatt, samt att skatten i övriga fall må utgå med 10 procent å biljettprisen».

Bevillningsutskottet har i redan avgivet betänkande nr 34 yttrat sig över ett vid denna riksdag framkommet förslag, som även syftar till vissa ändringar i gällande nöjesbeskattning. Sistberörda förslag, framlagt av herr Erlansson genom motionen nr 174 i andra kammaren, avser, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag i fråga om nöjesbeskattningens omläggning på sådant sätt, att inkomsterna av densamma komme att till viss del tillföras statsverket. Bevillningsutskottet lämnade i nyssnämnda betänkande en redogörelse för gällande nöjesbeskattnings tillkomst ävensom för ett vid 1920 års riksdag framlagt ändringsförslag samt vad i samband därmed

Bevillningsutskottets betänkande nr 34.

förekom. Vidare meddelade utskottet, i vilken mån statistiska uppgifter beträffande influten nöjesskatt vore för handen.

Med hänvisning till de anförda statistiska uppgifterna uttalade utskottet vidare, att den erfarenhet, man avsett att vinna, innan frågan om beskattningens omläggning upptoges till prövning, icke kunde anses vara i tillräcklig mån förhanden. Vidare framhöll utskottet, att de inkomster, som åtskilliga kommuner hade av nöjesskatten, vore för dem, särskilt under rådande kommunalekonomiska svårigheter, av stor betydelse. I detta sammanhang erinrade utskottet om den omedelbart förestående utredningen av frågan om den kommunala beskattningen i dess helhet. Det syntes, anförde utskottet vidare, icke vara med rättvisa och tillbörlig följdriktighet i skattelagstiftningen överensstämmande att förbereda en sådan omläggning av nöjesskatten, genom vilken de kommuner, som kunnat begagna sig av densamma, kunde bliva, utan samband med resultatet av nyssberörda utredning, berövade denna, den enda av de skattdragandes inkomster oberoende skatteälla, som kommunerna ägde att för fyllande av sina behov anlita. Däremot funne utskottet naturligt, om i sammanhang med nyssnämnda utredning och sedan behövt erfarenhetsmaterial sammanförts, undersökning verkställdes för att utröna, huruvida nöjesbeskattningen vore på lämpligt sätt anordnad eller kunde tarva omläggning.

På sådana grunder hemställde bevillningsutskottet, att omförmälda, av herr Erlansson väckta motion icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

*Utskottets
yttrande.*

Liknande synpunkter, som utskottet sålunda framfört i sitt yttrande angående herr Erlanssons motion och beträffande vilkas närmare utförande utskottet hänvisar till omförmälda betänkande nr 34, hava varit för utskottet principiellt bestämmande, då utskottet haft att bedöma den nu föreliggande motionen. I avseende å densamma vill utskottet särskilt framhålla följande. Då riksdagen beslutat att anordna nöjesbeskattningen såsom kommunal och därvid berett kommunerna möjlighet att allt efter olika förhållanden på skilda orter dels avgöra, huruvida beskattningen borde överhuvud tillämpas, dels ock, därest den infördes, inom viss gräns bestämma dess storlek, så var därmed givet, att betydande skiljaktigheter skulle komma att uppstå på olika platser. Att sådana nu kunnat påvisas beträffande folkparkernas beskattning innebär följaktligen icke något förvånande. Utskottet vill icke bestrida, att möjligen i vissa fall svårigheter kunnat uppkomma vid handhavandet av folkparker, som kunna

vara värda att av det allmänna uppmuntras; men den numera införda lika kommunala rösträtten innebär ju den bästa säkerhet för att även folkparkernas intresse skall bliva behörigen tillgodosett; och i varje fall är innehållet i den föreliggande motionen icke av den natur, att utskottet skulle kunna därav föranledas att förorda åtgärder i motionens syfte. Ändringar i den riktning, motionären ifrågasatt, skulle, kanske i åtskilliga fall avsevärt, nedsätta den kommunala inkomsten av nöjes-skatten. Kommunernas berättigade krav att icke under nuvarande brydsamma förhållanden och utan samband med den avsedda revisionen av den kommunala beskattningen i dess helhet få viss inkomst nedsatt talar alltså även emot det nu föreliggande förslaget. När i sinom tid frågan om lämpligheten av nöjesbeskattningens nuvarande anordning upptages till prövning, lär tillfälle icke komma att saknas att framföra de synpunkter, åt vilka motionären velat giva uttryck.

Av sålunda anförda skäl hemställer utskottet,

att herr Gustafsons i Stockholm förevarande motion, II: 99, om ändringar i förordningen om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 maj 1921.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservation:

av herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Gustaf Nilsson*, *Örne*, *Johansson* i Kullersta, *Björnsson*, *Sköld* och *Uddenberg*,
vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

Motionen.

»I motiveringen till sitt yrkande har motionären anført, att tillämpningen av förordningen om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar varit i avseende å folkparkerna synnerligen växlande. Under det att en del folkparker varit helt befriade från nöjesskatt, hade andra beskattats så hårt, att de måst antingen nedlägga sin verksamhet eller bestämma sådana biljettpriser, att publiken, som huvudsakligen utgjordes av de mindre bemedlade i samhället, finge inställa sina besök. Motionären åberopar en undersökning, som företagits bland en del av landets folkparker. Enligt vad inom utskottet upplysts avses härmed en undersökning, för vilken redogörelse lämnats i ett nummer av tidningen »Folkparken». Bevillningsutskottet har erhållit del av nämnda redogörelse men icke varit i tillfälle att granska de lämnade uppgifternas riktighet. Att betydande olikheter i beskattningen av landets olika folkparker förefinnas samt att åtskilliga av de nöjesbeskattade parkerna hava betydande ekonomiska svårigheter att kämpa med, är emellertid inom utskottet bestyrkt, och de i berörda artikel förekommande uppgifterna lämna säkerligen en god belysning av förhållandena på området. Med hänsyn härtill har utskottet icke velat underlåta att i kort sammandrag återgiva en del av artikeln.

Tidningen Folkparken.

För att läggas till grund för undersökningen hade från de olika folkparkerna infordrats uppgifter rörande det sätt varpå nöjesskatten uttoges, rörande procentsatsen m. m. Svar hade inkommit från endast 55 folkparker. Av svaren synes hava framgått, att av dessa folkparker 21 skulle ligga inom kommuner, som icke upptog någon nöjesskatt. För en del folkparker, vilka låge inom kommuner med införd nöjesbeskattning, utginge skatten med 20 procent »på allt vad som förekommer i parken eller, med andra ord, på allt som är belagt med avgift». I andra kommuner gällde detsamma med undantag för teaterföreställningar, beträffande vilka nedsättningar i växlande form fastställts.

Överhuvud synes av svaren hava framgått, att särskilt beträffande beskattningen av teaterföreställningar och konserter synnerligen växlande bestämmelser vore gällande. En del folkparker vore underkastade nöjesbeskattning endast för dans. Skatten för danstillställningar utginge i en del fall med 5 öre för biljett, i andra efter viss procent antingen å brutto- eller å nettoinkomsten; procentsatsen växlade mellan 10, 20 och 25.

Beträffande verkningarna å folkparkernas ekonomi hava inom utskottet framförts följande, av folkets parkers centralstyrelse lämnade meddelanden. Nöjesskatt hade av en folkpark under föregående säsong erlagts med 5,000 kronor och företaget hade vid bokslutet visat sig hava gått med en förlust å samma belopp. Liknande hade förhållandet varit beträffande en annan folkpark. Vidare hade ett stort antal mindre folkparker förlorat belopp, växlande mellan 500 och 2,000 kronor, under det att i regel motsvarande belopp erlagts i nöjesskatt.

Erhållna uppgifter i övrigt.

För egen del vill utskottet till en början erinra, att i en vid denna riksdag inom andra kammaren väckt motion, nr 174, herr Erlansson väckt förslag om skrivelse till Kungl. Maj:t i syfte att nöjesbeskattningen måtte så omläggas, att inkomsterna av densamma komme att till viss del tillföras statsverket. Bevillningsutskottet har i redan avgivet betänkande nr 34 avstyrkt bifall till sistnämnda förslag. Såsom skäl i främsta rummet för avstyrkandet påvisade bevillningsutskottet, att tillräcklig erfarenhet om den kommunala nöjesbeskattningens verkningar ännu icke vore vunnen, för att frågan om beskattningens omläggning borde upptagas till prövning. Det sålunda anförda skälet mot en omläggning av grunderna för ifrågavarande beskattning bör emellertid, enligt utskottets mening, icke hindra, att, därest i visst begränsat hänseende uppenbara missförhållanden i avseende å den gällande beskattningens tillämpning föreligga, åtgärder vidtagas i syfte att ernå rättelse, utan att den ifrågavarande lagstiftningens nuvarande grundvalar rubbas.

Utskottets yttrande.

Vad som förekommit vid behandlingen av herr Gustafsons i Stockholm föreliggande motion har bibragt utskottet den uppfattningen, att nöjesbeskattningen, sådan den för närvarande är på åtskilliga orter anordnad, innebär allvarliga olägenheter för därav berörda folkparker. Folketsparkrörelsen, då den är riktigt ledd, äsyftar att bereda en större allmänhet tillgång till vederkvickande och om möjligt fostrande förströelser för billigt pris. Nu torde det få anses vara bestyrkt, att nöjesbeskattningen i en del orter hårt belastar ifrågavarande företags ekonomi. I samma mån

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 7 saml. 29 häft. (Nr 35.)

blir det givetvis för ledningen svårt att bibehålla eller uppnå en önskvärt hög nivå i fråga om nöjenas art, anordning och övervakande. Detta synes utskottet vara en olägenhet, värd att redan nu beaktas.

Emellertid torde den utredning i ämnet, som uppenbarligen måste föregå framläggandet av ändringsförslag, böra anförtros åt Kungl. Maj:t. Bevillningsutskottet kan följaktligen icke, såsom motionären synes hava åsyftat, framlägga något ändringsförslag. Däremot har utskottet ansett sig böra förorda skrivelse till Kungl. Maj:t i motionens syfte.

I den utredning, som utskottet sålunda anser önskvärd, bör enligt utskottets mening hänsyn tagas icke blott till folkets parker utan även till sådana nöjestillställningar i andra former, vilka kunna anses värda att uppmuntras av det allmänna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av herr Gustafsons i Stockholm motion II: 99, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville ej mindre föranstalta om undersökning rörande de verkningar, vilka nöjesbeskattningen i olika orter utövar i avseende å strävanden att bereda en större allmänhet tillgång till prisbillig och god förströelse, än även, om berörda undersökning därtill giver anledning, låta verkställa utredning om sättet för avhjälpan av förefunna missförhållanden samt framlägga det förslag, som må av utredningen framgå.»